

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Literatura que crea addicció

ANDREU SOTORRA

www.andreusotorra.com

David Skipper, *Viure al límit*. Traducció de Margarida Sanjaume. Col·lecció *Gran Angular Alerta Roja*. CRUÏLLA. Barcelona, 2003. A partir de 15 anys.

Sherry Ashworth, *Desconnectada*. Traducció d'Ada Arbós. Col·lecció *Gran Angular Alerta Roja*. CRUÏLLA. Barcelona, 2003. A partir de 15 anys.

aquestes: personatges adolescents. La vida els maltracta. Tenen problemes amb els qui els envolten. No s'entenen amb la família. Es refugien en ambients suburbans. Els arguments es mouen entre les escorrialles del realisme brut del segle passat i les bosses socials del nou segle. Les situacions són límit. Els finals suggereixen una sortida moralista que desfà la duresa dels relats.

seva barriada benestant a una de pobra, d'un ambient mitjanament selecte a un ambient degradat. De l'amor alliberador a la frustració.

A *Viure al límit*, un adolescent de família desestructurada ha fet de la via del tren el seu refugi, i d'un amic fidel, el seu objectiu per actuar com actua dins de la desesperació. El món de les drogues, el de les bandes, la solidaritat entre els seus membres i el rebuig per la societat és l'estímul per continuar existint.

Una clau més del gènere perquè mantingui l'addicció lectora és l'estil literari. I en el cas d'aquestes dues novel·les, l'estil té el do d'estar al servei del que exigeixen els personatges i les situacions. Són novel·les escrites amb anàlisi psicològica, ofici i amb registre visual. És a dir, àgils, atractives, generadores de sensacions, miratge d'un submón que la majoria de lectors no viuran mai, i per tant, com l'antic miratge policíac o el dels vaquers, ideals per crear addicció, com els bons pel·lículots que es consumeixen picant moresc o bevent una llauna.

Un servidor s'ha empassat famolenc aquestes dues novel·les angleses. Amb un pols de satisfacció: comprovar que m'ho passava bé llegint, mentre altres crítics -ai, perdó!, ressenyistes o gasetillers, com ara s'anomena el ram-, potser es baldaven els ossos badallant i intentant acabar alguna d'aquelles obres que, de tan i tan divines, mai no crearan addicció lectora.

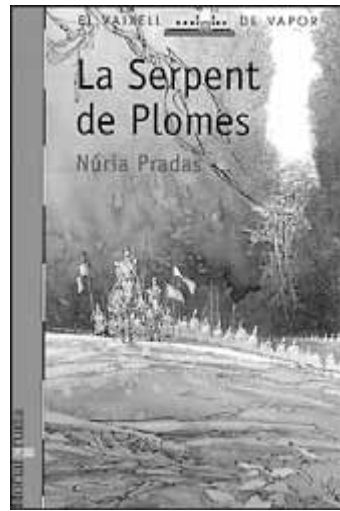
L'estil de totes dues obres té el do d'estar al servei del que exigeixen els personatges i les situacions

En el cas de *Desconnectada* i *Viure al límit*, els autors són anglesos, Sherry Ashworth (Londres, 1953) i David Skipper (Tesside, 1962), i tenen com a referència el realisme social. Això fa que l'atmosfera de totes dues sigui semblant. Una de les condicions perquè el realisme social es converteixi en literatura addicció és que posi tota la carn a la brasa.

A *Desconnectada*, una adolescent brillant en els estudis, filla única d'una família de classe mitjana alta, però amb tendència a l'alcohol, va de desengany en desengany, de la

Hi ha un tipus de literatura que crea addicció. Addicció lectora, és clar. Aquest fenomen ja es va produir en el millor moment de la literatura negra. El lector anava d'un cas a l'altre prescindint de qui era l'autor. El que importava era allò que hi passava i com passava. Potser reculant més enrere es trobaria un exemple semblant d'addicció amb les novel·les de vaquers. Literatura considerada menor i relacionada sovint amb el quiosc, un aparador que, a la llarga -quines paradoxes que té la fauna llibresca!- han acabat festejant tant autors de grans tiratges com premis Nobel.

Feia temps que no llegia dues novel·les seguides de la sèrie *Alerta Roja*, que ha superat, amb els anys, la trentena de títols, i tinc la sensació que la majoria de novel·les que s'hi troben són de les que encomanen addicció als lectors. Les claus que caracteritzen el gènere són gairebé sempre

Núria Pradas, *La Serpent de Plomes*. Il·lustracions de Tha. Col·lecció *El Vaixell de Vapor*. CRUÏLLA. Barcelona, 2003. A partir de 12 anys.

Dolors Garcia i Cornella, *Els joves de Bharuland*. Col·lecció *Joves Adults*. PROA / LA GALERA. Barcelona, 2003. A partir de 14 anys.

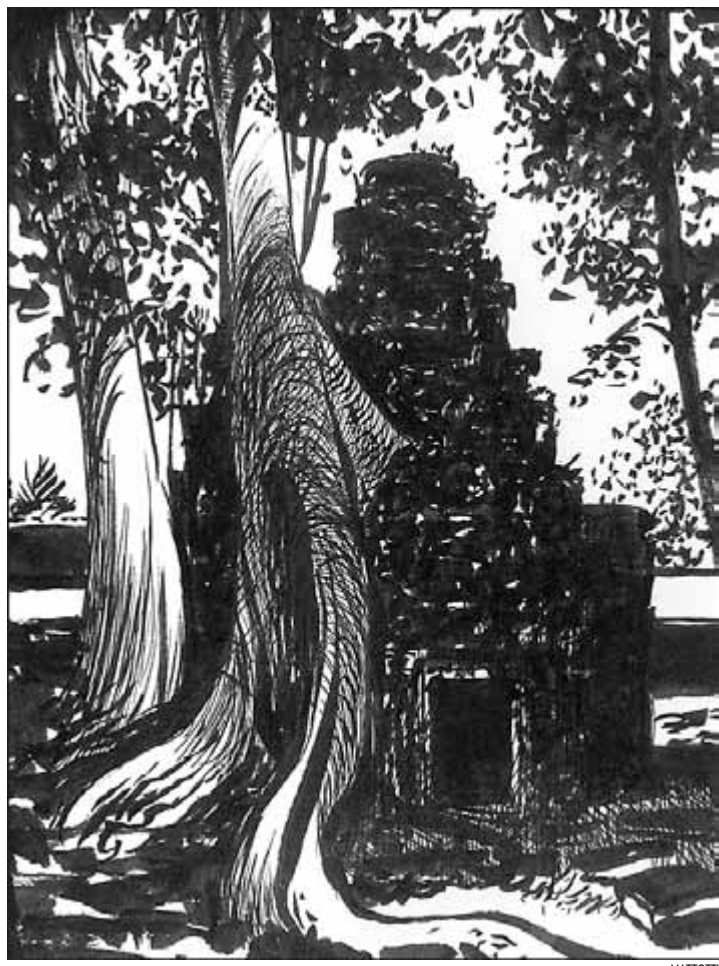

Michel Girin, *La presonera del mag*. Traducció de Pau Joan Hernández. Col·lecció *La Llum del Far*. BAULA. Barcelona, 2003. A partir de 14 anys.

A principis del segle XVI, el baró Joan Grau de Toloriu s'uneix a Hernán Cortés per anar a la conquesta dels dominis de Moctezuma II. Després d'una sagnant i violenta lluita a la ciutat de Tenochtilán, la princesa Txipaguazín seguirà el baró fins a la Cerdanya, on viurà els seus darrers dies immersa en la memòria de la desfeta del seu poble.

Reedició de la novel·la en què un grup de joves vol construir un país nou a Bharuland després d'enfrontar-se als habitants d'Esquiland, supervivents d'un país vell. El sentit de l'existència, l'amor i la solidaritat són les qüestions principals que es plantegen els humans en moments crucials.

La Dé-Del, una filipina de dotze anys, ha estat venuda a un mag que mostra el seu espectacle ambulat per escenaris de pobles. Com que no és l'únic infant en aquesta situació, un europeu sensible a aquesta realitat vol desemmarcar, ajudat per la policia, una banda que està darrere del tràfic i l'exploració infantil.

Quadern de viatge

PEPE GÁLVEZ

CÒMIC

Mattotti, *Angkor*. SINSE NTIDO. Madrid, 2003.

El novembre del 2002 la revista de viatges francesa *Geo* va publicar un número especial que, sota el títol *El món dibuixat pels més grans*, recollia deu reportatges gràfics sobre llocs tan emblemàtics com ara les Illes Marqueses, París, Mèxic, Brasil, Teheran, Luxor..., dibuixats per deu autors de còmic, vuit de francesos més l'argentí José Muñoz i l'italià Mattotti.

Ara, Sinse Ntido ens ofereix el treball d'aquest darrer autor sobre Angkor, ampliat i convertit en un atractiu quadern de viatge, amb una acu-

rada edició que aconsegueix ressaltar l'encís del dibuix. Aquest tipus de llibre gràfic és un producte que comença a sovintejar a les editorials franceses, especialment en les anomenades independents, i que es basa en la força del dibuix per recollir les impressions de la mirada dels dibuixants.

INTERPRETACIÓ DE L'AUTOR

Tot llibre d'històries té una fase de documentació en què l'autor gràfic acumula les imatges que després constituiran la narració. La interpretació que els seus ulls fan de la realitat ja marca una part del seu estil. Els quaderns de viatge narren la relació de l'autor amb un paisatge natural o urbà, com els mira, què hi veu i com intenta reproduir amb el dibuix aquesta visió; són una

successió d'imatges ordenades pel que han significat per al viatger i cronista gràfic.

En aquest cas, Mattotti ens ofereix un recull de les seves mirades sobre Angkor, amb l'intent de traslladar les sensacions més essencials i representatives del conjunt d'edificis i ruïnes amb un estil gràfic que afegeix, als habituals llapis i tinta xinesa, l'aquarel·la sobre paper fet a mà. Amb els llapis es reproduïx el domini del verd, el safrà de les túniques dels monjos i l'ocre d'alguns temples. La tinta xinesa és usada per reproduir l'encís de les formes vegetals i la seva relació amb les ruïnes dels temples i el misteri dels passadissos dels temples. Finalment, l'aquarel·la serveix per reflectir la presència de l'aigua i el seu efecte sobre les formes i els colors.